PARLEMENT EUROPÉEN

2004 *2009*

V Bruselu dne 22. března 2006

Zpráva delegace Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o její návštěvě v Paříži (FR)
Zpravodaj:
pan Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA-CONSUEGRA

1. Zpráva o návštěvě

Delegace složená ze šesti členů Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci odcestovala dne 20. února 2006 do Paříže, aby zde navštívila dvě správní zadržovací střediska: středisko v Mesnil-Amelot a středisko v Justičním paláci na Ile de la Cité v Paříži.

Účelem návštěvy bylo stejně jako v případě návštěv na Lampeduse, v Ceutě a Melille ověřit životní podmínky a řízení zadržovacích středisek v Evropské unii a zejména prověřit provádění směrnice Rady č. 2003/9/ES, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

Po uskutečnění návštěvy se delegace EP setkala s ministrem vnitra panem Nicolasem SARKOZYM a četnými nevládními organizacemi (viz přiložený seznam).

V odpoledních hodinách poslanci uspořádali tiskovou konferenci, jíž se zúčastnili novináři z deseti různých zemí.

A. Návštěva správního zadržovacího střediska v Mesnil-Amelot

Uspořádání střediska

Středisko v Mesnil-Amelot se nachází v letovém prostoru letiště Charles de Gaulle a bylo zprovozněno v listopadu 1995. Jedná se o správní zadržovací středisko a nikoli o čekací zónu, která se nachází uvnitř samotného letiště. Toto středisko je se svou kapacitou 156 míst a přibližně 5000 zadržených osob ročně v současné době největší ve Francii.
Středisko zaujímá rozlohu 2,5 hektarů. Tvoří jej šest budov, z nichž většina je uspořádána do dvoulůžkových pokojů a jedna budova je vyhrazena pro ženy (osm dvoulůžkových pokojů). Kapacita střediska je celkem 156 míst, z nichž 140 míst pro muže a 16 míst pro ženy. V souladu s ustanovením právních předpisů bude moci středisko od příštího roku přijmout nejvýše 140 osob.

V roce 2005 byla průměrná délka pobytu ve středisku v Mesnil-Amelot 10,39 dnů.

Ostrahu střediska zajišťuje státní četnictvo, přičemž část četníků dohlíží na bezpečnost střediska a druhá část na převoz zadržených. Až do roku 2001 zajišťovala všechny tyto činnosti včetně údržby střediska vězeňská služba. V současné jsou povinnosti spojené se správou střediska postupně přenášeny z vězeňské služby na vnější subjekty. Skutečnost, že středisko nemá k dispozici žádný nezávislý rozpočet působí vážné problémy v jeho běžném provozu.

Členové delegace nicméně shledali stav střediska dobrým. Dvoulůžkové pokoje, společenská místnost s televizí v každé budově a koupelny mohou být považovány za přijatelné, ačkoli samotné prostředí není příliš poklidné: ostnatý drát, všechny budovy se na noc zavírají, blízkost hlučného letiště a s ním spojený nepřetržitý hluk. Budova určená pro ženy je v lepším stavu než budovy mužů. Každý den od 8:00 do 18:00 je v provozu lékařská služba dvou lékařů a čtyř zdravotních sester. Děti nejsou do střediska přijímány.

Zástupci organizace CIMADE, sdružení na ochranu práv přistěhovalců, kteří jsou ve středisku nepřetržitě přítomni od pondělí do pátku, seznámili delegaci s vnitřními problémy spojenými s prodlužováním doby zadržení: rvačky, hádky, výhrůžky vůči pracovníkům organizace CIMADE, pokusy o sebevraždu a sebemrzačení. Podle zástupce organizace CIMADE od roku 2003 vzrostl počet násilných činů. Delegace ocenila, že organizace CIMADE má možnost trvalého zastoupení v prostorách střediska. Podle CIMADE jsou hlavními zeměmi původu osob zadržených v posledním čtvrtletí roku 2005: Alžírsko 11,03 %, Rumunsko 10,41 %, Turecko 9,88 %, Mali 7,21 %, Maroko 6,94 %, Pákistán 4,63 %, Kongo 4,27 %, Čína 2,94 % a Tunisko 2,94 %.

Žadatelé o azyl ve středisku

Delegace zjistila, že žadatelé o azyl se v zadržovacích střediscích setkávají s vážným problémem. Osoby, které žádají o azyl ve správních zadržovacích střediscích, jsou povinny předložit svou žádost do 5 dnů od příchodu do střediska. Žádost musí být předložena ve francouzském jazyce, aniž by žadatel měl možnost využít bezplatně služeb tlumočníka. Nedostatek finančních prostředků a zadržování velmi ztěžují řádné podání žádosti o azyl. Podle příslušných orgánů se tento problém týká méně než 10 % zadržených osob, které žádají o azyl ve středisku. Skutečnost, že žadatelé nemají možnost se obrátit na tlumočníka, představuje podle odpovědných orgánů zásadu nediskriminace mezi žadateli o azyl ve středisku a mimo něj. Žadatelé o azyl ve střediscích obdrží odpověď na svou žádost do 96 hodin od jejího podání. V loňském roce bylo z 300 žádostí podaných ve středisku v Mesnil-Amelot vyhověno pouze jedné.

Výpovědi přistěhovalců

Většina přistěhovalců, s nimiž měli členové delegace možnost hovořit, uvedli, že byli zadrženi na veřejné komunikaci nebo v kavárně. Někteří přistěhovalci z Tuniska členům delegace sdělili, že ve Francii žijí již několik let: jeden z nich již od roku 1997; jeden konžský občan, který žije ve Francii dva roky, uvedl, že vyživuje čtyři děti, z nichž jedno se narodilo na území Francie. Všichni se shodli na tom, že neví, jak se bude situace vyvíjet v blízké

budoucnosti. Někteří z nich si stěžovali na špatné zdravotní a hygienické podmínky ve středisku. V budově pro ženy byly tři ženy z Rumunska a jedna z Mongolska, které žijí ve Francii již několik měsíců.

B. Návštěva správního zadržovacího střediska v Justičním paláci (Vazební středisko – Ile de la Cité)

Uspořádání střediska

Vazební zadržovací středisko se nachází pod Justičním palácem a je rozděleno na oddělení pro ženy a oddělení pro muže. Uvnitř každého oddělení je část vyhrazená pro zadržené, kteří zde čekají na výslech před soudcem v Justičním paláci, a dále část, která funguje jako správní zadržovací středisko. Místo je ponuré, tmavé, bez světla a vzduchu a nemá žádná okna. Je srovnatelné s věznicí, pouze dveře cel jsou otevřené. Životní podmínky střediska jsou i pro policisty z psychologického hlediska velmi obtížně snesitelné. Oddělení určené pro muže bude uzavřeno v červnu 2006, oddělení pro ženy však zůstane nadále v provozu. 62 míst určených pro zadržené muže bude přemístěno do nového střediska ve Vincennes. Zde zůstane pouze oddělení pro ženy s 34 místy. V době návštěvy se ve středisku nacházelo 52 mužů a 20 žen. Většina osob zadržovaných ve vazebním středisku přišla z věznice Santé, a to včetně HIV pozitivních osob nebo narkomanů, kteří jsou léčeni pomocí methadonu. Jedná se tedy z velké části o osoby se záznamem v trestním rejstříku.

Čtyř nebo šestilůžkové pokoje se nacházejí v suterénu. Celý objekt je sledován videokamerami.
Ošetřovna je otevřena 12 hodin denně (mezi oddělením pro ženy a pro muže). Lékař dochází od pondělí do pátku na dvě až tři hodiny denně. Zdravotní sestra sdělila delegaci, že některé osoby mají vážné psychologické problémy a jsou jim podávány léky proti depresi.

Životní podmínky ve vazebním středisku jsou politováníhodné, prostory jsou malé, vzduch je nedýchatelný.
Oddělení pro ženy je v mírně lepším stavu. Zadrženým v prvním patře pomáhají řádové sestry, zatímco v přízemí se nacházejí cely zadržených. Toto uspořádání také omezuje prostor, v němž se mohou pohybovat zadržené, které musí požádat o doprovod pokaždé, když chtějí vyjít na vnější dvůr. Následně jsou venku uzavřeny a musí zazvonit, aby se mohly vrátit dovnitř.

Průměrná délka pobytu ve středisku je 12 dní.

Podle CIMADE pocházely osoby zadržované ve středisku v posledním čtvrtletí roku 2005 zejména z těchto států: Rumunsko 20 %, Alžírsko 11 %, Čína 8,44 %, Maroko 5,78 % a Mali 5 %.

Žadatelé o azyl ve středisku

Zástupci CIMADE ve vazebním středisku uvedli, že pro zadržené je velmi obtížné podat žádost o azyl, 50 % žádostí bylo zamítnuto, protože byly neúplné. Nikdo nežádá o tlumočnické služby, na něž ostatně nemají bezplatně nárok (viz předchozí bod týkající se střediska v Mesnil-Amelot).

Výpovědi přistěhovalců

V oddělení pro muže byla tíživá atmosféra. V Mesnil-Amelot se sami zadržení obraceli na členy delegace, zatímco v tomto středisku zůstávali ve svých celách. Jeden alžírský občan sdělil delegaci, že ve Francii pobývá od roku 1993, nemůže však tuto skutečnost prokázat a svou situaci po deseti letech nezákonného pobytu ve Francii legalizovat. Podle CIMADE bude v nejbližší době možnost legalizovat pobyt ve Francii z francouzských zákonů vyňata. Jiný alžírský občan uvedl, že ve Francii pobývá od roku 2001, pracoval v obchodu s oděvy a byl zadržen ve svém voze. Ve vazebním středisku pobýval již 17 dní. Jeden marocký občan uvedl, že studoval ve Francii (maturita + 5 let vysoké školy).

V oddělení pro ženy jsou těhotné ženy nebo ženy s dětmi propouštěny dříve.

Situace je velmi svízelná i pro policisty. Nedochází k dostatečně častému střídání a průměrná délka služby ve vazebním středisku je dva až tři roky. Jejich pracovní podmínky jsou rovněž velmi obtížné.

C. Setkání s ministrem vnitra panem Nicolasem Sarcozym

Setkání delegace s ministrem vnitra panem Nicolasem Sarkozym trvala přibližně čtyřicet pět minut. Dotazy členů delegace se týkaly především důvodů prodlužování maximální doby správního zadržení. Členové delegace se dotázali ministra, z jakého důvodu došlo ke ztrojnásobení délky zadržení z 12 na 32 dnů, ačkoli průměrná délka pobytu ve středisku je nadále přibližně 12 dnů. Ve své odpovědi ministr uvedl, že ve stanoveném termínu není možné získat od konzulárních úřadů cestovní doklady, které by umožnily návrat cizinců do jejich zemí původu. Kromě toho prodloužením doby zadržení se Francie připojila k dalším státům Evropské unie, které mají delší lhůty.
Zpravodaj požádal ministra o uzavření celého střediska a ne pouze oddělení pro muže. Ministr delegaci ujistil, že jakmile bude nalezena jiná možnost, oddělení pro ženy bude rovněž uzavřeno.

Ministr připomněl svou politiku čísel, která spočívá v vyčíslení počtu osob, které by měly být ročně vyhoštěny z Francie: v roce 2006 by mělo opustit území Francie 23.000 osob. Tato politika čísel byla uplatněna stanovením počtu osob, které mají být v jednotlivých prefekturách zadrženy a následně a vyhoštěny. V roce 2002 bylo vyhoštěno 10.000 osob, v roce 2005 20.000 osob.

Ministr zdůraznil nutnost těchto správních zadržovacích středisek, problém však spočívá v tom, že žádný stát si nepřeje je mít na svém území. Po uzavření střediska v Sangatte bude v červnu 2006 uzavřeno i zadržovací středisko v Marseille. V provozu zůstanou pouze moderní střediska. Na správu zadržovacích středisek bylo v roce 2005 vyčleněno 76 milionů EUR.

Členové delegace se rovněž dotázali na „čekací zóny“ uvnitř letišť, jako např. na letišti v Roissy, z nichž jsou nelegální přistěhovalci navraceni charterovými lety zpět do svých zemí původu. Během druhého pololetí roku 2005 se několik takových letů uskutečnilo, zejména do Rumunska. Členové delegace vyjádřili své znepokojení nad „hromadným“ rázem těchto letů. Podle ministra neznamená skutečnost, že několik osob cestuje stejným letem „hromadnou repatriaci“. Pan Sarkozy připomněl, že zástupci nevládních organizací mohou přistěhovalce doprovázet na cestě zpět do jejich země původu.

Ministr Nicolas Sarkozy rovněž vyjádřil znepokojení nad obtížným přijímáním rozhodnutí týkajících se přistěhovalectví v Evropské unii, které je částečně způsobeno jednomyslným rozhodováním v Radě ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci. Ministr má úmyslu více rozvíjet spolupráci mezi zeměmi G6 (Francie, Německo, Velká Británie, Itálie, Španělsko a Polsko). Zdůraznil zejména nutnost zavedení biometrických víz na evropské úrovni a provádění aktivnější politiky v souvislosti s cestovními doklady vydávanými konzulárními úřady, které jsou klíčové pro navracení přistěhovalců do jejich zemí původu. Ministr rovněž očekává, že v nejbližší době bude na úrovni Evropské unie přijat seznam bezpečných zemí původu. Podle ministra bude zapotřebí posílit legální přistěhovalectví z pracovních důvodů, aby přestalo být jediným účelem přistěhování sloučení rodiny.

D. Setkání se zástupci nevládních organizací

Delegace se setkala se značným počtem zástupců nevládních organizací (viz přiložený seznam) a její dík patří zejména organizaci CIMADE za její pomoc při organizaci návštěvy.

Někteří zástupci vyjádřili znepokojení nad existencí čekacích zón. Každoročně je na hranicích podáno nejméně 2000 žádostí o azyl, z toho 95 % na letišti v Roissy a Charles de Gaulle. Zástupci nevládních organizací nemají přístup do „terminálů“.

2. Závěry

Delegace Evropského parlamentu vyjadřuje svůj dík francouzským orgánům a oceňuje jejich spolupráci, která umožnila hladký průběh návštěvy. Rovněž děkuje nevládním organizacím za jejich zprávy a opětovně vyjadřuje zvláštní uznání organizaci CIMADE.

A. Mesnil-Amelot

– Životní podmínky jsou přijatelné.

– Je naléhavě nutné zlepšit hygienické a zdravotní podmínky.

– Vzhledem k tomu, že poskytování některých služeb bylo převedeno na třetí subjekty, a francouzské orgány neprovádějí kontrolu těchto služeb, je prodejní cena některých výrobků nabízených zadrženým příliš vysoká. Je nutné, aby francouzské orgány nezůstávaly nevšímavé k těmto službám z důvodu, že jsou poskytovány třetími subjekty. Na tyto služby je nutné dohlížet a regulovat je.

B. Vazební zadržovací středisko Ile de la Cité

– Životní podmínky jsou naprosto nevyhovující

– Je třeba bezodkladně uzavřít jak oddělení pro muže, tak oddělení pro ženy.

– Nelze přijmout žádné důvody k ospravedlnění průtahů v uzavření oddělení pro ženy.

C. Žádosti o azyl v obou střediscích

– Jelikož jsou všechny tiskopisy ve francouzštině, mnoho žadatelů o azyl se setkává s jazykovými problémy, které jim znemožňují řádně vyplnit svou žádost o azyl.

– Zdá se, že francouzské právní předpisy nejsou zcela jednoznačné, pokud jde o kritéria pro přijetí nebo zamítnutí žádostí o azyl. Bylo by vhodné získat o této záležitosti doplňující informace.

– Jazykové požadavky a stanovené termíny představují pro žadatele o azyl nepřekonatelnou překážku.

– Velkým problémem, jemuž čelí žadatelé o azyl, je tlumočení. I v případech, kdy má žadatel o azyl dostatečné prostředky k uhrazení tlumočnických služeb, jen velmi mámo tlumočníků je ochotno docházet do správních zadržovacích středisek.

– Je nepřijatelné, že tyto služby neposkytuje zdarma francouzský stát.

– Z výše uvedených bodů vyplývá, že 50 % žádostí o azyl je zamítnuto z důvodu nedodržení formálních požadavků, aniž by byla přezkoumána podstata žádosti.

D. Čekací zóny

– Žadatelům o azyl v tzv. „čekacích zónách“ by mělo být rovněž poskytnuto více příměřených záruk.

E. Průhlednost

– Považuje stálou přítomnost nevládních organizací (CIMADE) ve správních zadržovacích střediscích za velmi pozitivní.

– Je třeba zdůraznit, že ministr vnitra pan Sarkozy oznámil, že zástupci nevládních organizací mohou doprovázet přistěhovalce na jejich cestě zpět do země původu.

Příloha I: Program návštěvy delegace v Paříži
20. února 2006

Pondělí 20. února

7:52 Odjezd z Bruselu TGV na letiště Charles de Gaulle v Paříži, nádraží TGV
9:09 Příjezd na letiště v Paříži, nádraží TGV
9:30 Návštěva zadržovacího střediska v Mesnil-Amelot
11:15 Odjezd autobusem na Ile de la Cité
12:15 Návštěva vazebního zadržovacího střediska na Ile de la Cité
13:15 Čas vyhrazený na oběd
14:30 Odjezd k budově Radio France (116, av Prés Kennedy 75016)
15:00 Setkání se zástupci nevládních organizací v budově Radio France ve středisku pro zahraniční tisk
16:20 Odjezd do budovy ministerstva vnitra, Place Beauvau, 75008
17:00 Setkání s ministrem vnitra Nicolasem Sarkozym
17:30 Odjezd **metrem** k budově Radio France (116, av Prés Kennedy 75016)
18:00 Tisková konference v budově Radio France ve středisku pro zahraniční tisk
19:00 Odjezd **metrem** na Gare du Nord
19:55 Odjezd do Bruselu
21:20 Příjezd do Bruselu

Kontaktní osoba

Cristina Castagnoli
Do 20. února: 0032-477.31.29.36
Během mise: 0033-6.71.35.82.46

ÚČASTNÍCI:

Členové

1) Jean-Marie Cavada (ALDE), Francie, předseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a vedoucí delegace
2) Patrick GAUBERT, (PPE) Francie. Místopředseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci
3) Agustin DIAZ DE MERA, (PPE) Španělsko
4) Martine ROURE (PSE), Francie
5) Adeline HAZAN (PSE), Francie
6) Giusto CATANIA (GUE) Itálie

Sekretariát Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

1) Cristina CASTAGNOLI

Tlumočníci

Jazyky: ES – FR IT

1) paní Annalisa VENTURI
2) paní CAMPAGNOLA
3) pan Erro ERRANDONE
2) pan Philippe DEMAY

Seznam nevládních organizací, s nimiž se delegace setkala

– **CIMADE**: Caroline Intrand ze střediska v Paříži, (která koordinovala setkání s nevládními organizacemi); Sandrine Lesecq, zástupkyně v zadržovacích střediscích v Paříži; Benoit Merckx, zástupce v zadržovacích střediscích v Mesnil-Amelot a Bobigny, Ezra Nahmad, předseda organizace Cimade pro oblast Ile de France, Marie Hénocq, koordinátorka oddělení pro ochranu vyhoštěných cizinců

– **Amnesty International**, francouzská pobočka: Patrick Delouvin, zástupce oddělení pro uprchlíky

– **ANAFE** (Národní sdružení pro pomoc cizincům na hranicích): Hélène Gacon, advokátka, předsedkyně ANAFE

– **Migreurop:** Claire Rodier, předsedkyně Migreurop

– **Réseau Education Sans Frontière**